

De Biesbosch, altijd in beweging

Het Nationaal Park De Biesbosch is met zijn diverse rivieren, eilanden, kleine en grotere kreken een groen doolhof. Het gebied is een van de grootste waardevolle natuurgebieden van ons land. Bovendien is het een van de weinige nog bestaande zoetwatergetijdengebieden in Europa.

De Nieuwe Merwede verdeelt het Nationaal Park in een Noord-Brabants en een Zuid-Hollands deel. De Zuid-Hollandse Biesbosch bestaat uit de Sliedrechtse en Dordtse Biesbosch. Het hele gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 9000 hectare.

De begroeiing bestaat grotendeels uit wilgenbossen, ontstaan dankzij het doorschieten van voormalige grienden. Deze moerasbossen worden afgewisseld met graslanden en verruigde rietvelden. De planten en dieren die er voor 1970 voorkwamen, waren alle kenmerkend voor een dynamisch zoetwater-

milieu. Na 1970 verminderde de getijdenwerking aanzienlijk door de afsluiting van het Haringvliet. Dit had ook gevolgen voor de planten- en dierenwereld. Een nieuwe ontwikkeling zette zich in, waarin de natuur op zoek was naar een nieuw evenwicht. Bepaalde planten verdwenen, andere kwamen ervoor terug.

Met de dieren ging dat net zo. De overgangssituatie die toen werd ingezet, is eigenlijk nog steeds aan de gang. Evenwicht in de natuur wordt niet in enkele tientallen jaren bereikt. Het beheer is er in bepaalde delen van de Biesbosch op gericht om zo min mogelijk in te grijpen in de natuurlijke processen. Daar zal op den duur waarschijnlijk een moerasbos ontstaan, het soort bos dat eeuwenlang in de natte veengebieden van heel West-Nederland voorkwam. Voor vogels is de Biesbosch altijd een belangrijk rust-, foerageer- en broedgebied

geweest. Het waterrijke gebied is internationaal zo belangrijk voor watervogels, dat een groot deel ervan, de Brabantse Biesbosch, officieel is erkend als internationaal 'Wetland'. Maar er zijn ook andere Europese afspraken zoals de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn die de waarde van de Biesbosch bevestigen.

Cultuurhistorie

Het gebied kende vele traditionele vormen van grondgebruik, zoals grienden en rietculturen, landbouw, jacht en visserij. Daarvan zijn nog restanten te vinden: de zalmkeet, griendwerkers- en landarbeidersketen, eendenkooien en kades en grasdijken met hun karakteristieke 'wielen'. Grensbomen, markeringen van vroegere begrenzingen, zijn ook nog op verschillende plaatsen te zien.

Ontstaan van het landschap

Het ontstaan van de Biesbosch als watergebied voert terug tot de St. Elisabethsvloed in de nacht van 18 op 19 november 1421. Deze watersnoodramp veranderde het landbouwgebied de Groote en Zuidhollandse Waard in een binnenzee, die zich uitstrekte van Dordrecht in het noordwesten tot Geertruidenberg in het zuidoosten. Door de invloed van de getijden die sindsdien binnendringen, vormden zich oeverwallen en kommen.

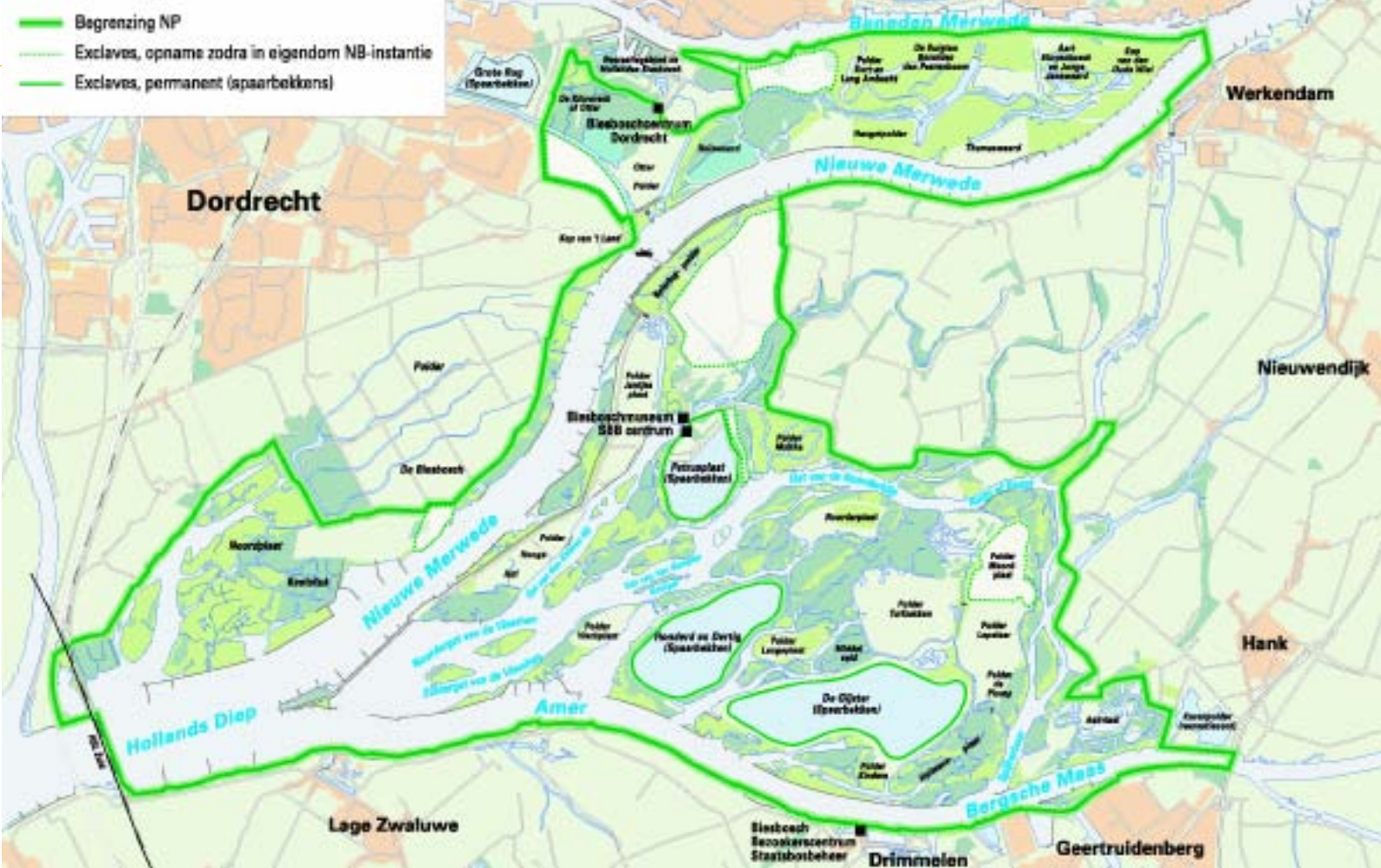

De rivieren Maas en Rijn vloeiden uit in de Zeeuwse wateren. Het maaswater kwam via de Bergsche Maas en Amer het gebied binnen en het rijnwater via de Nieuwe Merwede. Deze rivieren voerden vanuit het binnenland grote hoeveelheden zand en slib aan. Op plaatsen waar het vloedwater van de ene kant en het rivierwater van de andere kant bij elkaar kwamen kon het slib bezinken.

Op die zandige aanwassen verscheen de eerste vegetatie: biezen, gevolgd door riet. Hierdoor werd het gebied interessant voor de riet- en biezencultuur. Door het rijke voorkomen van biezenvelden, kreeg het gebied de naam 'Bies-bosch'. Bij het hoger worden van het land, trok het riet zich terug en konden er wilgen groeien. Voor de griendcultuur werden wilgen aangeplant. Nu werden ook andere manieren om in het levensonderhoud te voorzien mogelijk: eendenkooien, hoepelmakerijen, landbouw en visserij. Rond 1550 vonden de eerste inpolderingen plaats. Tegen 1850 was

tweederde van de in 1421 ontstane ondiepe binnenzee weer ingepolderd en in agrarisch gebruik. Kort daarna werd de Nieuwe Merwede gegraven (1850-1870), die de Alblasserwaard voorgoed tegen overstromingen behoevende en de Biesbosch in tweeën sneed. Van 1925 tot 1927 werd Polder de Biesbosch aangelegd en als landbouwgebied ingericht. Na de Tweede Wereldoorlog startte men met de bouw van huizen en industrieën in het westelijk deel van de Sliedrechtse Biesbosch. Van de Brabantse Biesbosch werd weer een groot deel heringericht ten behoeve van de landbouw. Vanaf 1950 ontdekten de recreanten de Biesbosch. Na de watersnoodramp van 1953 sloot men het merendeel van de zeearmen af (Deltawerken): in 1969 het Volkerak en op 2 november 1970 het Haringvliet. Door het in gebruik nemen van de Haringvlietsluizen verminderde de getijdenwerking in de Biesbosch aanzienlijk. In grote delen van het huidige Nationaal Park De Biesbosch ontwikkelden zich ondiepe lagunes.

- Begrenzing NP
- Exclaves, opname zodra in eigendom NB-instantie
- Exclaves, permanent (spaarbekkens)

Waarden en bedreigingen

De waarde van de Biesbosch als natuurgebied werd al vroeg onderkend. Vanaf de jaren vijftig heeft Staatsbosbeheer delen ervan opgekocht om de natuur zoveel mogelijk in stand te houden en te

vrijwaren van ontginning en andere vormen van ongewenst gebruik. Verschillende ontwikkelingen konden echter niet worden tegengehouden, zodat delen van de Biesbosch zijn opgeofferd aan

andere maatschappelijke belangen. Zo werden er o.a. na 1970 drie grote spaarbekkens aangelegd. Met het schonere maaswater kon de kwaliteit van het Rotterdamse drinkwater verbeterd worden. Toch is er een groot waardevol gebied over, dat bovendien een ecosysteem vertegenwoordigt dat in Europa uiterst zeldzaam is geworden, het zoetwatergetijdengebied. Bedreigingen bestaan echter nog steeds, zij het dat het andere zijn dan vroeger: verontreiniging van bodem en water, vergroting van havens ten bate van de watersport, stadsuitbreidingen, verstoring door bepaalde takken van watersport (jakkeren met speedboten en jetski's) en plannen voor gaswinning. Voor een deel van deze knelpunten zijn geen pasklare oplossingen beschikbaar of ze kosten veel meer geld dan dat het Nationaal Park te besteden heeft. De status van Nationaal Park biedt in elk geval mogelijkheden om tot oplossingen te komen.

Beheer

Het beheer van het Nationaal Park is tegelijkertijd gericht op het behouden of verder ontwikkelen van de natuurwaarden en op het oplossen of verminderen van de knelpunten die zich er voordoen. Het beheer van Nationaal Park De Biesbosch en vooral van de kerngebieden daarvan is er allereerst op gericht om het gebied zich op een zo natuurlijk mogelijke wijze te laten ontwikkelen. Er zal af en toe wel wat begeleid of bijgestuurd moeten worden, maar in principe wordt het aan de natuur zelf overgelaten. Met uitzondering van de Biesboschbevers, die optreden als assistent-natuurbeheerders.

Getijden

Om het karakter van het zoetwatergetijdengebied zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen, heeft Rijkswaterstaat plannen ontwikkeld om het spuiregime van de Haringvlietssluisen aan te passen. De plannen om de sluisen op een 'kier' te zetten, zijn in een gevorderd stadium en

worden waarschijnlijk in 2008 uitgevoerd. Deze ingreep zal grote gevolgen hebben voor de monding van het Haringvliet, waar zich een brakwaterzone zal gaan ontwikkelen. De kier zal geen grotere getijverschillen veroorzaken in de Biesbosch. Als de sluisen in de toekomst eventueel verder zullen worden opgezet ('Getemd getij'), dan veranderen de waterstanden in de Biesbosch wel aanmerkelijk.

'Plas-dras'

In het najaar zetten medewerkers van Staatsbosbeheer een aantal grasland-

polders 'plas-dras', door het inlaten van water met behulp van duikers en/of windmolens. Greppels en ondiepten komen vol water te staan en de wat hogere delen blijven net droog. Zulke kletsnate polders werken als een magneet op overwinterend waterwild. Duizenden ganzen en eenden zoals grauwe gans, kolgans, slobbeend, pijlstaart, krakeend en wintertaling overnachten in dergelijke gebieden. Polders worden door de mens dus opzettelijk nat 'gezet'. Zoiets kan echter ook op natuurlijke wijze gebeuren door bijvoorbeeld overvloedige regenval of hoge rivierafvoeren waarbij polders volstromen.

Begrazing

Bij het beheer van terreinen in de Biesbosch zet Staatsbosbeheer vee in. Al die beesten, die met schuiten moeten worden aan- of afgevoerd, doen eigenlijk dienst als natuurlijke grasmaaiers. Afhankelijk van het gewenste eindresultaat wordt het aantal dieren en de soort (koeien, paarden of

schapen) per hectare vastgesteld. Ieder beest heeft zijn eigen graaspatroon. Runderen hebben naast grassen en kruiden ook belangstelling voor houtige gewassen. Door begrazing behouden polders en andere terreinen hun 'open' karakter. Als er geen vee naar deze terreinen gebracht wordt, groeien ze dicht met struiken en bomen en het gebied verandert geleidelijk in bos. In de Biesbosch is sprake van beweiding, in de winter wordt het meeste vee weer terug naar de stal gehaald. In verband met wisselende waterhoogten zijn de grazers slechts een deel van het jaar in de Biesbosch in te zetten.

Nieuwe natuur

De afgelopen jaren zijn allerlei natuurontwikkelingsprojecten uitgevoerd, waardoor fraaie landschappen ontstonden die al meteen een grote aantrekkingskracht op watervogels bleken te hebben. Tot nu toe is er ruim 900 hectare nieuwe, natte natuur gerealiseerd zoals de Spiering-

polders, de polders Kort en Lang Ambacht en de Polder Maltha. De komende jaren wordt verder gewerkt aan een betere samenhang van de verschillende onderdelen van het Nationaal Park De Biesbosch. Nieuwe herinrichtingsprojecten zijn al gepland voor de poldergebieden Noordwaard en Zuiderklip.

Groene natuurkernen

In de Biesbosch bevinden zich drie grote natuurkernen, die niet of nauwelijks toegankelijk zijn voor bezoekers. Hier is het rustig. Dat is van belang voor diersoorten die snel verstoord worden en die bovendien een groot gebied nodig hebben om te leven. Het zijn onder meer de visarend, lepelaar en kwak die hier onderdak vinden.

Water- en bodemverontreiniging

De chemische verontreiniging van slib en water is een ernstig probleem. De meeste chemicaliën komen via de grote rivieren uit het buitenland.

Door middel van internationale afspraken moet dit probleem bij de bron worden aangepakt. Gelukkig is de waterkwaliteit van de Rijn de laatste jaren sterk verbeterd, waardoor ook de nieuwe slibafzettingen een veel betere kwaliteit hebben. Rijkswaterstaat heeft momenteel de nodige plannen met betrekking tot bodemsanering. Vervuiling kan ook andere oorzaken hebben. Bij het onderhoud van de motorboten worden vaak nog milieuonvriendelijke materialen gebruikt en ook afvalwater komt in het gebied terecht. Er is

blijvende aandacht om dit soort verontreiniging te bestrijden.

Recreatie

Het Nationaal Park heeft tevens een belangrijke recreatieve functie. Bepaalde kreken blijven bevaarbaar en er zijn voorzieningen voor recreanten aangelegd. De rustige vormen van recreatie, die natuurgericht zijn, krijgen voorrang boven andere recreatievormen. Omdat in centrale delen van het Nationaal Park De Biesbosch de recreatie moest wijken voor de ontwikke-

ling van de natuurkernen, is als compensatie de Aakvlaai aangelegd. Het is een soort miniatuur-Biesbosch. Om het totale aantal bezoekers aan de Biesbosch niet verder te laten toenemen, wordt actieve promotie van het Nationaal Park als recreatiegebied vermeden. Het verkeer van rondvaartboten is gekoppeld aan een ontheffing. Enkele rondvaartbedrijven beschikken over milieuvriendelijke elektrische fluisterboten.

Jacht

Volgens het beleid van het Ministerie van LNV mag er niet gejaagd worden in Nationale Parken en in gebieden die onder de Vogel- en Habitatrichtlijnen vallen. In uitzonderlijke gevallen wordt het wel toegestaan, als het noodzakelijk is uit oogpunt van natuurbehoud of nodig is om schade te voorkomen aan aanliggende landbouwgronden. De participanten in het Nationaal Park De Biesbosch hebben zich daarachter geschaard.

Landschapstypen met hun flora en fauna

De meeste karakteristieke planten die in de Biesbosch voorkomen zijn gebonden aan een vochtig tot nat milieu. Heel bijzonder voor dit gebied is de zeldzame driekantige bies en uniek is de spindotter (*Caltha palustris* var. *araneosa*), een variëteit van de dotterbloem die nergens anders ter wereld voorkomt. De plant is groter dan de gewone dotter en heeft een spinachtige uitgroei op de knopen (de 'dotter-spinnen'). Dankzij deze voorziening kan de

spindotter zich ongeslachtelijk vermeerderen. Het kiemen van het zaad is namelijk een probleem door het getijde.

In het gebied komen diverse water-, riet- en weidevogels voor. Sinds de afsluiting in 1970 zijn ook de zoogdieren toegenomen, zoals het ree en de laatste jaren de vos.

De zeldzame noordse woelmuis komt net als de waterspitsmuis ook in de Biesbosch voor. Door de toename van de kleine zoogdieren zijn er ook meer roofvogels gekomen.

Ijsvogel en blauwborst zijn belangrijke en aansprekende broedvogels van De Biesbosch. In goede jaren broeden er zo'n 15 - 20 paar ijsvogels en ongeveer 1500 - 2000 paar blauwborsten. Door nieuwe natte natuurontwikkeling zijn kleine- en grote zilverreigers inmiddels een vertrouwd element van de huidige Biesboschnatuur geworden. Hier en daar broedt ook nog steeds de zeldzame roerdomp.

De weelderige plantengroei zorgt voor een interessante insectenwereld: kevers,

libellen, sprinkhanen en verscheidene dagen nachtvlinders. Van de nachtvlinders is het voorkomen vastgesteld van meer dan 300 soorten. In de Sliedrechtse Biesbosch komt het getijdenslakje voor dankzij de relatief grote getijdenslag.

De vroegere rijkdom aan vissoorten is verdwenen. De Haringvlietsluizen, vormen een barrière voor typische riviertrekvisen, zoals zalm, zeeforel, fint en spiering.

Vissoorten die minder karakteristiek zijn voor het rivierengebied doen het soms wel erg goed. Zo'n succesvolle soort is de brasem.

Wilgenvloedbossen en grienden.

Het grootste deel van De Biesbosch bestaat uit wilgenvloedbossen en wilgenbossen. In geschriften van 1560 wordt al melding gemaakt van buitendijkse grienden. Eeuwenlang teelde men in de Biesbosch wilgenstruiken waarvan de takken (eenmaal per 1, 2, 3 of 4 jaar) werden gesneden of gehakt. Ongeveer 40 verschillende soorten wilgen werden gebruikt. Afhankelijk van de dikte en de

soort wilg, werd het hout gebruikt als materiaal om manden te vlechten, voor het binden van riet, voor stelen en bonenstaken of als rijshout voor de waterwerken. Het dunne, soepele rijshout werd gevlochten tot gigantische matten. Deze zinkstukken vormden het dijkfundament waarop het dijklichaam gemaakt werd. Vanaf het einde van de jaren vijftig nam de exploitatie van de grienden af. De concurrentie van nylon en plastic kunststoffen werd te groot. Het werk in de grienden was zwaar en het betaalde slecht.

Grienden die niet meer gehakt worden, schieten door tot weelderige wilgenbossen met schots en scheef staande bomen. In dergelijke bossen komt kieming van zaad van andere soorten dan wilg niet of nauwelijks voor. De razende storm in oktober 2002 heeft op een drastische manier voor open plekken gezorgd. Dit heeft ook zijn positieve kanten, omdat hiervan andere soorten bomen en planten kunnen profiteren.

De wilgenbossen vormen een belangrijke groeiplaats voor verschillende zeldzame mossen. Voor allerlei bosvogels, zoals roodborst, zwartkop, kleine en grote bonte specht, boomkruiper, boomvalk en sperwer, vormen ze een goed leefmilieu. Ook buizerd en havik broeden ieder jaar in de Biesbosch, net als wielewaal en nachtegaal.

Er groeien ook allerlei planten. Naast de vele brandnetels, groeit er ook groot- en oranje springzaad, harig wilgenroosje, groot heksenkruid en kattenstaart. De enorme reuzenbalsemien zorgt voor een echte jungle. De roze bloemen hebben een heel kenmerkende zoete geur.

Bij het ouder worden van de doorgeschoten grienden mag verwacht worden dat de soortenrijkdom nog verder toeneemt.

Enkele grienden worden door Staatsbosbeheer nog beheerd, zoals dat vroeger werd gedaan, om de geschiedenis van de vroegere griendwerkers (de 'griend-uilen') levend te houden. Op diverse plaatsen in het gebied staan nog steeds griendketen.

Open water en slikken

Het open water in de Biesbosch vormt een rustgebied voor watervogels. De slikken, die bij vloed onder water verdwijnen en bij eb droogvallen, zijn belangrijke foerageerplaatsen voor eenden en steltlopers, zoals Kievit, watersnip, groenpootruiter en

oeverloper. Bij hoogwater verzamelen deze vogels zich ook wel in de omringende graslanden, die dan fungeren als een soort hoogwatervluchtplaats. In verband met de grotere, resterende getijslag vinden we dergelijke terreinen vooral in de Sliedrechtse Biesbosch. Daar treedt twee maal per etmaal een aanzienlijk verschil op van zo'n 60-70 centimeter. In de Dordtse en Brabantse Biesbosch is dat slechts 20-30 centimeter. De weg die het 'tijwater' vanuit de Nieuwe Waterweg moet afleggen is bij de laatstgenoemde gebieden immers veel langer.

Op de hoge delen van de slikplaten die overstromen groeien soorten zoals riet, moeraskruiskruid, lisdodde en moerasspirea.

Riet en biezen

Ook de riet- en biezencultuur was vroeger een belangrijk middel van bestaan, dat verdween met het wegvallen van de getijden. Als riet- en biezenvelden niet regelmatig onderlopen, verruigen ze en gaan er allerlei andere planten tussendoor groeien, zoals valeriaan, haagwinde, harig wilgenroosje, grote lisdodde en gele lis. Voor allerlei water- en moerasvogels wordt het er steeds beter toeven. Op enkele rietvelden wordt nog jaarlijks riet gesneden.

Graslanden

De graslanden in de Biesbosch zijn eigendom van Staatsbosbeheer. Deze dienst verpacht ze aan plaatselijke boeren onder beperkende voorwaarden, waarbij

het gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen achterwege dient te blijven. Hooilanden in de Sliedrechtse Biesbosch zoals het Kraaiennest, delen van de Louw Simonswaard, het Engelbrechtsplekske en de Hengstpolder zijn door dit beleid bijzonder bloemrijk geworden. In de zomer bloeien er allerlei bijzondere wilde planten zoals geel walstro, margriet, grote pimpernel, knoopkruid en grote bevernel. De rivierduinen van de Kop van den Oude Wiel herbergen vanwege het zandige karakter botanische toppers zoals rode bremraap, knolsteenbreek, kleine ruit, geelhartje, beemdkroon en grote tijm. De

intensivering van de landbouw is op de voornoemde terreinen dus niet zo ver gegaan als elders in Nederland. Bovendien is het een gevolg van natuurlijke beperkingen, zoals wateroverlast en een moeilijke bereikbaarheid. De diverse hooilanden zijn bijvoorbeeld uitsluitend over water toegankelijk. In de winter en in het voorjaar kunnen de Rijn en de Maas voor hoge afvoeren zorgen. Een groot aantal polders kan dan tijdelijk vollopen of overstromen. Dit trekt vele vogelsoorten aan, met name kolganzen, brandganzen en allerlei soorten eenden, zoals wintertaling, smient, krakeend, slobbeend en pijlstaart.

Herintroductie van de bever

In 1825 werd bij Zalk in het stroomgebied van de IJssel de laatste bever in Nederland doodgeslagen met een roeiriem. In 1988 zijn, na uitgebreide studies en onderzoeken, bij wijze van experiment vijf beverparen uit het Elbestroomgebied uit Duitsland uitgezet in de Biesbosch. Voorzien van zendertjes zijn ze 5 jaar op de voet gevolgd. Het experiment is geslaagd. Eind 1993 zijn er 42 bevers, waarvan er 25 in de Biesbosch zijn geboren. Weer tien jaar later zijn er zo'n 100 tot 150 bevers en meer dan 60 beverburchten in het gebied. De dieren bouwen geen dammen omdat er in de Biesbosch altijd genoeg water is. Wel worden lange gangen gegraven vanuit de burchten.

Bevers zijn vegetariërs. Ze eten bij voorkeur boombast, takken en twijgen. Daarvoor zijn ze bereid hele bomen om te knagen. En dat is nu juist waarom ze zo'n nuttige functie in het beheer van de Biesbosch vervullen. Door af en toe een

boom om te halen komt er weer ruimte voor wat anders. Ook eten ze graag brandnetels, een plant die in de niet meer

onderhouden grienden welig tiert. Op de menulijst van de bever staan ongeveer 50 - 60 soorten planten.

Mogelijkheden voor bezoekers

Een bezoek aan het Nationaal Park De Biesbosch start vaak vanuit de bezoekerscentra of het Biesboschmuseum, waar u

zich kunt oriënteren op het gebied. Aan de Brabantse kant in Drimmelen is het Biesboschbezoekerscentrum Drimmelen te

vinden. De vaste tentoonstelling heeft als thema 'De Biesbosch, de Rijkste plek van Nederland'. Aan de Zuid-Hollandse kant van de Biesbosch, aan de rand van Dordrecht, ligt het Biesboschcentrum Dordrecht. 'De Biesbosch, een Hollandse jungle' is daar het centrale thema. Regelmatig worden er bij beide centra wisseltentoonstellingen met natuurthema's gehouden. U kunt er ook alles over de recreatieve mogelijkheden van de Biesbosch te weten komen. Wekelijks zijn er excursies onder leiding van Biesbosch-gidsen. In het geografische hart van de Biesbosch is het Biesboschmuseum gevestigd. Dit museum behandelt de cultuurhistorie van het gebied. Vanaf het Biesboschcentrum Dordrecht is ook het Griendmuseumpad te bezoeken, waar de griendcultuur nog steeds in ere gehouden wordt.

De Biesbosch is vooral een gebied voor natuurliefhebbers en watersporters. Vanuit de verschillende havens is het gebied prima te bereiken. Om de rust in het gebied te bewaren, is de toegankelijkheid van de verschillende waterwegen en kreken aan regels gebonden.

Als u er met een boot op uit wilt, is een vaarkaart met de regels en zonering (verkrijgbaar bij de bezoekerscentra) onmisbaar. Er zijn ook kano- en wandelroutes beschreven.

Voor adressen en openingstijden van de bezoekerscentra en het museum, zie de achterkant van dit informatieboekje of bezoek de website van het Nationaal Park De Biesbosch: www.biesbosch.org

Nationale Parken

Een 'Nationaal Park' is een internationaal erkend begrip. Overal ter wereld worden nationale parken opgericht. In Nederland begon men daarmee in 1980. In ons land zijn het aaneengesloten natuurgebieden van tenminste 1000 hectare (10 km²) met bijzondere natuurwaarden. Het hoofddoel van de instelling van Nationale Parken is

het beschermen van grote natuurgebieden en landschappen, met de daarin aanwezige planten en diersoorten. Daarnaast vormen natuureducatie, natuurgerichte recreatie en wetenschappelijk onderzoek belangrijke nevedoelen.

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit draagt een groot deel van de kosten van beheer en onderhoud en van voorlichting en educatie van de nationale parken. Daardoor is er meer ruimte voor zowel experimentele vormen van beheer als voor de ontwikkeling van een samenhangend educatief programma binnen ieder nationaal park.

Ten aanzien van de natuurgerichte recreatie wordt een evenwicht gezocht tussen het belang van de bezoeker en dat van de natuur. Nationale parken bieden de

bezoeker een gevarieerde selectie van waardevolle en typische Nederlandse natuurgebieden die ook van internationaal belang zijn. Duizenden gezinnen en schoolklassen brengen ieder jaar een bezoek aan de nationale parken en maken op die manier kennis met het betreffende gebied.

De natuurgerichte recreant wordt via 'zoning', door het uitzetten van bijvoorbeeld wandel- en vaarroutes en het organiseren van excursies, zo geleid dat er zo min mogelijk negatieve effecten voor de natuur optreden. Door bezoekers voor te lichten over de effecten van bepaald gedrag en door educatieve activiteiten te ontwikkelen, proberen de centra mensen meer begrip bij te brengen voor de rol die zij daarin zelf spelen.

Nationaal Park De Biesbosch

De Biesbosch werd in 1987 ingesteld als Nationaal Park in oprichting. Er werd een Overlegorgaan geïnstalleerd. Hierin kregen alle direct betrokkenen, zoals eigenaren, beheerders en bestuurders, zitting. Het Overlegorgaan kreeg als voornaamste taak om gezamenlijk een Beheer- en Inrichtingsplan te maken voor het gehele gebied, dat voldoende garanties biedt voor een duurzaam beheer en behoud van de Biesbosch en dat voldoet aan de eisen die aan een Nationaal Park worden gesteld. In 1993 werd overeenstemming bereikt over dit plan en op 10 maart 1994 kreeg het de definitieve status van het Nationaal Park. Je kunt rustig stellen dat wanneer een gebied de status van Nationaal Park heeft, de natuurwaarde er zo groot is dat een bezoek zeker de moeite waard is. Ga zelf op ontdekking en geniet van de Biesbosch.

Informatie over Nationaal Park De Biesbosch

Voor nadere en actuele informatie verwijzen wij u naar de website www.biesbosch.org

De onderstaande drie centra geven informatie over de Biesbosch met hun tentoonstellingen en andere publieksactiviteiten.

Biesboschcentrum Dordrecht

Baanhoekweg 53, 3313 LP Dordrecht

Tel. 078 630 53 53

Mail: info@biesbosch.org

Site: www.biesbosch.org

Biesboschbezoekerscentrum Drimmelen

Biesboschweg 4, 4924 BB Drimmelen

Tel. 0162 68 22 33

Mail: Biesbosch@staatsbosbeheer.nl

Site: www.staatsbosbeheer.nl

www.biesbosch.org

Biesboschmuseum

Hilweg 2, 4251 MT Werkendam

Tel. 0183 50 40 09

Mail: info@bbmuseum.nl

Site: www.biesboschmuseum.nl

Voor meer algemene informatie over organisatie en beleid van het Nationaal Park kunt u contact opnemen met:

Secretariaat Nationaal Park De Biesbosch

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch

Informatie over het natuurbeheer bij:

Staatsbosbeheer

Hilweg 4, 4251 MT Werkendam

Tel 0183 67 89 88

Algemene informatie over voorlichting en educatie bij:

IVN Consulentschap Brabant

t.a.v. Rob Vereijken

Postbus 883, 5280 AW Boxtel.

Tel. 0411-614111

e-mail: r.a.vereyijken@ivn.nl

Colofon

Uitgave: Nationaal Park De Biesbosch

Tekst: Nationaal Park De Biesbosch;

eindredactie: Rob Vereijken

Foto's: Biesboschcentrum Dordrecht,

Biesboschmuseum Werkendam,

Daan Bruijsters, Frank Gruter,

Ger Luijten, Jacques van der Neut.

Ontwerp: Studio Dumbar

Vormgeving en druk: Den Haag Offset BV

Maart 2005